

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

DCA-sopimuksessa Suomen VASTUU JA VALTUUDET eivät ole tasapainossa – ts. Suomen auktoriteetti-asema ”isäntämaana” ei ole tasapainoisessa suhteessa ottamaamme geostrategiseen riskiin.

Suomi kantaa DCA-sopimuksen geostrategisen riskin, kun taas valtameren takana sijaitseva suurvalta, Yhdysvallat, saa DCA-sopimuksesta geostrategisen hyödyn. Suomen saama mahdollinen hyöty on ainoastaan NATO:n harkinnan varassa. Jo Pentagonin RAND operation 2019 -toimintasuunnitelman mukaan Suomen rooli ja asema Venäjän pohjoisena rajanaapurina on (Baltian maiden ohella) Venäjän heikentäminen.

Jos DCA-sopimuksella tavoitellaan aitoa kumppanuutta, silloin auktoriteetin ja vastuun tulisi olla tasa-arvoisessa suhteessa ja kulkea käsi kädessä: kun vastuusi loppuu, silloin valtasi Suomen tasavallan maaperällä loppuu. Näin ei kuitenkaan ole USA:n ja Suomen DCA-sopimuksessa, jossa Suomi onkin saanut vasallivaltion aseman: 1. Suomi kantaa vastuun Suomen maaperällä suoritettavien NATO:n sotilasoperaatioiden puolustuksesta ja turvallisuudesta. 2. Samoin Suomi ottaa riskin Naton puolustus/ hyökkäyskaluston ja sotilaallisen infrastruktuurin sijoittamisesta maahamme - vaarallisen lähelle Venäjän sotilasstrategisia kohteita, mutta silti DCA-sopimuksen mukaan Suomella ei olekaan toimivaltaa tänne varastoitaviin aseisiin vaan ne on annettu USA:n joukkojen yksinomaisen käyttöön. 3. Suomen kansalaisilla/ puolustusvoimilla ei ole valtuuksia edes mennä kaikille NATO:n Suomeen sijoitettavien sotilastukikohtien alueille, vaikka ne sijaitsevat meidän omalla maaperällämme, Suomessa. 4. Edelleen, USA:n joukot ovat Suomessa vapaita rikosoikeudellisesta vastuusta, vapaita veroista, heidän autojaan ei saa tarkistaa viranomaistaholta eikä heihin saa kohdistaa edes vahingonkorvausvaatimuksia... Suomen sotilastukikohtiin on vapaus perustaa vapaa-ajan palveluita verovapaasti (Mitä tämä pitää sisällään ? Sulkeeko Suomi silmät jopa tänne mahdollisesti perustettavilta strippiklubeilta ja/tai bordelleilta?)

Jos Nato ei kannu mitään vastuuta sotilaallisen infrastruktuurin riskisijoittamisen seurauksista, sillä ei silloin pitäisi olla myöskään todellista auktoriteettia toimia Suomen alueella. Valtameren takaa on helppo antaa ohjeita ja asemoida Suomi ”pistämään karhua silmään.”

Ukrainaa on petetty ja se on joutunut suurvaltojen välityssodan uhriksi.

Ukrainan proxy-sodassa on pohjimmaltaan kyse Euraasian herruudesta. Suomen pitäisi uskaltaa realistisesti nähdä varoitusvalo. Todellisuudessa yhtään ennakkotapausta Naton ”turvatakuiden toimivuudesta” tositilanteessa ei ole.

Viittaamani DCA-sopimuksen kohdat:

3 ARTIKLA/ PÄÄSY SOVITTUIHIN TILOIHIN JA SOVITUILLE ALUEILLE SEKÄ NIIDEN KÄYTTÖ:

- Suomi oikeuttaa USA:n joukot turvallisuuden varmistamiseksi rajoittamaan pääsyä sellaisiin sovittuihin tiloihin ja sellaisille sovituille alueille tai niiden osiin, jotka on annettu USA:n joukkojen yksinomaiseen käyttöön. (3. artikla 3)

Toisin sanoen : Suomalaisilla itsellään ei ole USA:n joukkojen yksinomaiseen käyttöön luovutetuille alueille mitään asiaa. On alueita, joita Suomen puolustusvoimat koordinoivat yhdessä USA:n kanssa.

- Suomi antaa maksutta USA:n käytettäväksi kaikki sovitut tilat ja alueet, tilapäisesti myös yksityiset tilat mukaan lukien tiet, satamat ja lentopaikat. (3 artikla 6)

4. ARTIKLA PUOLUSTUSKALUSTON, TARVIKKEIDEN JA MATERIAALIN SIJOITTAMINEN ENNAKOLTA

- USA:n joukot saavat kuljettaa, sijoittaa ennakolta ja varastoida puolustuskalustoa, tarvikkeita ja materiaalia (4. artikla 1)

- USA:n joukkojen ennakolta sijoitettava materiaali ja sen varastointiin osoitetut tilat tai niiden osat annetaan USA:n joukkojen yksinomaiseen käyttöön. USA:n joukoilla on yksinomainen määräysvalta tällaisen ennakolta sijoitettavan materiaalin luo pääsyyn, sen käyttöön ja siitä

määräämiseen, ja niillä on rajoittamaton oikeus siirtää tämä materiaali pois Suomen alueelta milloin tahansa. (4. artikla 2)

Toisin sanoen: Suomi varastoi sotilaallista materiaalia USA:n pyynnöstä Venäjää vastaan, mutta Suomella itsellään ei ole määräysvaltaa materiaaliin. Suomi siis kantaa geostrategisen riskin, muttei omaa auktoriteettia.

6 ARTIKLA TURVALLISUUS :

- Suomella on ensisijainen vastuu USA:n joukkojen ja niiden sotilaallisten operaatioiden turvallisuuden ja puolustuksen varmistamisesta. Poikkeuksellisissa olosuhteissa ja yhteisesti hyväksytyjen turvallisuussuunnitelmien mukaisesti USA:n joukot voivat toteuttaa välttämättömät ja oikeasuhtaiset toimenpiteet myös sovittujen tilojen ja alueiden välittömän läheisyyden ulkopuolella ylläpitääkseen USA:n joukkojen turvallisuutta ja puolustusta sekä niiden sotilaallisten operaatioiden jatkuvuutta tai palauttaakseen ne. (6 artikla 3)

- Toisin sanoen: Suomi kantaa ensisijaisen vastuun USA:n joukkojen ja niiden sotilaallisten operaatioiden turvallisuuden ja puolustuksen varmistamisesta. Poikkeuksellisissa olosuhteissa USA voi toteuttaa toimenpiteet turvatakseen USA:n joukkojen turvallisuuden... Kuitenkaan meillä ei ole auktoriteettia hallinnoida maahamme sijoitettavaa sotilaallista infrastruktuuria eikä pääsyä kaikkiin maassamme oleviin sotilaskohteisiin.

7 ARTIKLA MAAHANTULO JA MAASTA POISTUMINEN :

- Nato SOFAn mukaisesti Suomi ei vaadi passeja eikä viisumeja edellytyksenä maahantulolle Suomen alueelle ja sieltä poistumiselle niiltä USA:n joukon jäseniltä, joilla on vaadittava henkilöllisyystodistus ja voimassa oleva matkamääräys. (7 artikla 2)

- USA:n joukkoihin, USA:n sopimustoimittajiin ja huollettaviin ei sovelleta ulkomaalaisten rekisteröintiä ja valvontaa koskevaa sääntelyä. (7. artikla 3)

8 ARTIKLA LOGISTINEN TUKI :

- Suomi myöntää USA:n joukoille, USA:n sopimustoimittajille ja suomalaisille sopimustoimittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin Suomen puolustusvoimille, ...ilman veroja, maksuja ja vastaavia kuluja. (8. artikla 3)

11 ARTIKLA ILMA-ALUSTEN, ALUSTEN JA AJONEUVOJEN LIIKKUMINEN

- USA:n joukkojen käyttämiin...ilma-aluksiin, aluksiin ja ajoneuvoihin ei mennä eikä niitä tarkasteta ilman Yhdysvaltojen suostumusta. (11. artikla 2)

12 ARTIKLA RIKOSOIKEUDELLINEN TUOMIOVALTA

- Suomi, Yhdysvaltojen pyynnöstä ja edistääkseen sitoutumistaan keskinäiseen puolustukseen, käyttää suvereenia harkintavaltaansa luopuakseen ensisijaisesta oikeudestaan käyttää rikosoikeudellista tuomiovaltaa USA:n joukkojen jäseniin Nato SOFAn VII artiklan 3 kappaleen c kohdassa tarkoitetulla tavalla.

- Toisin sanoen, Suomi on luopunut rikosoikeudellisen tuomiovallan auktoriteetista USA:n joukkojen suhteen (12. artikla 1)

15 ARTIKLA VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

- USA:n joukkojen jäseniin, mukaan lukien siviilihenkilöstön jäsenet, ei saa kohdistaa siviilioikeudellisia vaatimuksia tai hallinnollisia seuraamuksia koskevia menettelyjä, jos ne perustuvat tekoihin tai laiminlyönnteihin, jotka heidän voidaan katsoa tehneen suorittaessaan virallisia tehtäviään. (15 artikla 1)

- Artiklassa 15 Suomi luopuu siis siviilioikeudellisista vaatimuksista..

16 ja 17 ARTIKLAT VIRALLISET & HENKILÖKOHTAISET VEROVAPAUTUKSET

- USA:n joukkojen tekemät tai niitä varten tehdyt tavaroiden, materiaalin, tarvikkeiden, palvelujen, kaluston ja muun sellaisen omaisuuden hankinnat, jotka a) hankitaan USA:n joukkojen lopullista käyttöä varten, b) on määrä kuluttaa täytettäessä USA:n joukkojen kanssa tai niiden puolesta tehtyä hankintasopimusta tai c) on määrä sisällyttää USA:n joukkojen käyttämiin tavaroihin tai tiloihin, vapautetaan arvonlisäveroista, myyntiveroista, käyttöveroista, valmisteveroista ja vastaavista tai toiselta verovelvolliselta siirtyneistä veroista. (16. ja 17 artiklat)

21 ARTIKLA ASEVOIMILLE TARKOITETUT PALVELUT 1

- USA:n joukot saavat perustaa Suomen alueelle yhteisesti sovittaviin paikkoihin asevoimille tarkoitettuja liikkeitä, päivittäistavarakauppoja, muita myyntipisteitä, avoimia ruokaloita, kokoontumistiloja ja koulutuskeskuksia sekä vapaa-ajan palvelujen alueita USA:n joukkojen jäsenten ja näiden huollettavien sekä, sen mukaan kuin yhteisesti sovitaan, muun valtuutetun henkilöstön käyttöön. (21 ARTIKLA: ASEVOIMILLE TARKOITETUT PALVELUT 1)

- 2. Tätä sopimusta voidaan muuttaa osapuolten kirjallisella sopimuksella.

- 3. Tämä sopimus on aluksi voimassa kymmenen (10) vuotta. Ensimmäisen voimassaoloajan jälkeen sopimus on edelleen voimassa, mutta kumpikin osapuoli voi irtisanoa sen ilmoittamalla irtisanomisesta toiselle osapuolelle kirjallisesti diplomaattiteitse yhtä (1) vuotta aiemmin.

Toivola Kirsi
Armon Virta ry